

Bruksela, dnia 31 lipca 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 68 / 2016

Sprawozdanie nt. raportu eurodeputowanego Guy Verhofstadta ws. głębokiej reformy Unii Europejskiej

Bruksela, 31 sierpnia 2016 r.

Guy Verhofstadt (ALDE, Belgia) zaprezentował w PE specjalny raport przewidujący głębokie zreformowanie Unii Europejskiej. Zdaniem lidera frakcji ALDE, „nadszedł już czas na zmiany”, a prace nad nimi mogłyby ruszyć w 2017 roku. W dokumencie znalazły się jednak dwa kontrowersyjne punkty, których realizacja mogłaby oznaczać początek budowy Europy dwóch prędkości i podważenie pozycji NATO. Wdrożenie tych ryzykownych – z punktu widzenia m. in. Polski – zapisów doprowadziłoby do głębokiego podziału na kontynencie.

Guy Verhofstadt jest wpływowym eurodeputowanym, byłym premierem Belgii i przewodniczącym grupy ALDE (liberałowie). Jest również członkiem Komisji ds. Konstytucyjnych (AFCO), z której ramienia przygotował sprawozdanie z inicjatywy własnej w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej.

1. Streszczenie sprawozdania

W sprawozdaniu tym poseł stwierdza, że wielowymiarowy kryzys, z jakim zmagają się obecnie Unia, sprawił, że coraz większa część społeczeństwa odrzuca Unię Europejską w jej obecnym kształcie. W jego opinii drogę do postępu w kierunku sprawnie działającej Unii zakłóca nieudolne zarządzanie oparte na ciągłym i systematycznym dążeniu do jedności w Radzie oraz brak jednej wiarygodnej władzy wykonawczej. Zarzuca UE brak wspólnej wizji i doprowadzenie do wzrostu eurosceptycyzmu. Dodaje, że system, w którym państwa członkowskie dokonują postępów z różną prędkością w zależności od ich potencjału i

okoliczności zamiast Unię umocnić, zwiększył tylko jej złożoność i wyostrzył „zmienną geometrię”. Dodatkowo, coraz więcej państw członkowskich odmawia uzgadniania celów i preferuje rozwiązania „à la carte”,

Wśród głównych postulatów raportu znalazły się następujące kwestie.

1) Położenie kresu Europie „à la carte”

Poseł Verhofstadt proponuje **położenie kresu Europie „à la carte”**, co zakończy destabilizującą praktykę stosowania klauzul opt-out, opt-in i odstępstw. Sugeruje, by zamiast tych wielu odstępstw, można było **zapropionować rodzaj statusu stowarzyszenia krajom, które chcą pozostać na boku i jedynie częściowo uczestniczyć np. w niektórych konkretnych unijnych strategiach politycznych.**

Nawiązując do wystąpienia *Zjednoczonego Królestwa* z Unii Europejskiej zwraca uwagę, że **nowy rodzaj statusu stowarzyszenia** mógłby również być jednym z rozwiązań, jeżeli chodzi o wolę większości obywateli Wielkiej Brytanii, aby wystąpić z UE.

2) Nowe zarządzanie gospodarcze

Proponuje również **nowe zarządzanie gospodarcze**. Domaga się **włączenia paktu fiskalnego do unijnych ram prawnych**, a także włączenia do prawa UE **EMS oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji** oraz zapewnienia odpowiedniego nadzoru demokratycznego przez Parlament. Poseł jest zdania, że aby poprawić stabilność finansową, złagodzić asymetryczne wstrząsy transgraniczne oraz ograniczyć skutki recesji, strefa euro potrzebuje zdolności fiskalnej opartej na prawdziwych zasobach własnych, a także **własnego organu skarbu mającego zdolność do zaciągania kredytów**, który musi być częścią Komisji. Dlatego też domaga się, aby **władza wykonawcza została skupiona w Komisji w postaci unijnego ministra finansów**, a Komisja otrzymała uprawnienia do definiowania i realizowania wspólnej unijnej polityki gospodarczej łączącej instrumenty makroekonomiczne, fiskalne i pieniężne, która opierać się będzie na budżecie strefy euro. Uważa, że należy przyznać ministrowi finansów proporcjonalne uprawnienia do interweniowania w kształtowanie krajowej polityki gospodarczej i fiskalnej.

3) Stawienie czoła wyzwaniom stojącym przed UE

Poseł zwraca również uwagę na szereg nowych wyzwań, stojących przed UE. W sprawozdaniu uznaje potrzebę stworzenia prawdziwej **eurolskiej unii energetycznej**. Ponadto zwraca uwagę, że Traktaty dają szerokie możliwości stworzenia humanitarnych,

dobrze funkcjonujących **systemów zarządzania migracją**, w tym Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Uważa jednak, że potrzebne jest stworzenie prawdziwego europejskiego systemu legalnej migracji. Podkreśla, że kontrola demokratyczna ze strony Parlamentu jest potrzebna w kwestii wdrażania polityki kontroli granic, azylu i migracji, a także że gwarantowanie bezpieczeństwa narodowego nie może stanowić pretekstu do pomijania działań europejskich. Dodatkowo, w świetle dużego zagrożenia terroryzmem, poseł uważa, że konieczna jest **poprawa zdolności UE w walce z terroryzmem i międzynarodową przestępczością zorganizowaną**; podkreśla, że poza wzmocnieniem koordynacji pomiędzy właściwymi organami i urzędami państw członkowskich należy nadać Europolowi i Eurojustowi prawdziwe uprawnienia i zdolności w dziedzinie prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw.

4) Wzmocnienie polityki zagranicznej UE

Zdaniem posła konieczne jest **wzmocnienie unijnej polityki zagranicznej**. W jego opinii zdania, że **wiceprzewodniczący/ wysoki przedstawiciel powinien stać się ministrem spraw zagranicznych UE** i otrzymać wsparcie w działaniach na rzecz stania się głównym przedstawicielem Unii Europejskiej na zewnątrz. Podkreśla ponadto, że aby Unia mogła wzmocnić obronność na terytorium UE w ramach filaru w NATO, które nadal jest podstawą europejskiej struktury bezpieczeństwa, a także aby mogła **niezależnie prowadzić operacje za granicą, głównie z myślą o stabilizacji swego sąsiedztwa**, Traktaty muszą zapewnić jej **możliwość utworzenia europejskiej unii obronnej**. Domaga się również uzyskania szerszych uprawnień kontrolnych i w zakresie rozliczalności przez Trybunał Sprawiedliwości UE w stosunku do WPZiB, w tym pełnych uprawnień współdecyzji w odniesieniu do budżetu.

5) Więcej demokracji, przejrzystości i rozliczalności

Poseł postuluje również **więcej demokracji, przejrzystości i rozliczalności**. Proponuje **przekształcenie Komisji w główny organ wykonawczy lub rząd Unii** w celu wzmocnienia tzw. metody unijnej, zwiększenia przejrzystości oraz poprawienia skuteczności działań podejmowanych na szczeblu Unii Europejskiej. Wzywa do znacznego zredukowania składu nowej Komisji oraz obniżenia liczby jej wiceprzewodniczących do dwóch: ministra finansów oraz ministra spraw zagranicznych. Proponuje podjęcie dalszych działań w związku ze swym wnioskiem ustawodawczym w sprawie **reformy unijnej ordynacji wyborczej**, która wzmocni pozycję wyborców, zapewniając im dwa głosy: jeden na kandydatów z krajowych i regionalnych list wyborczych, zaś **drugi na kandydatów z list partii europejskich**; na pierwszych miejscach list partii europejskich znajdować się będą nazwiska kandydatów na stanowisko przewodniczącego europejskiej władzy wykonawczej lub rządu, a na dalszych miejscach figurować będą nazwiska kandydatów z przynajmniej jednej trzeciej państw

członkowskich. Poseł domaga się, by **Parlament Europejski posiadał tylko jedną siedzibę**; proponuje, by zarówno Parlament, jak i Rada same podejmowały decyzje w sprawie swojej siedziby po uzyskaniu zgody ze strony tej drugiej instytucji. Proponuje również zniesienie art. 15 ust. 1 oraz **wcielenie Rady Europejskiej do Rady Państw**, która mogłaby legalnie angażować się w proces prawodawczy oraz nadawać kierunek pozostałym wyspecjalizowanym składom Rady oraz zapewniać ich spójność. Uważa, że jako druga izba władzy prawodawczej UE **Rada ta powinna zastąpić aktualny system rotacyjnej, sześciomiesięcznej prezydencji UE, systemem stałych przewodniczących wybranych spośród wszystkich ministrów państw członkowskich zasiadających w Radzie**. Sugeruje, aby ponownie rozpatrzyć pomysł stworzenia specjalnej rady prawnej z zachowaniem przychylnego nastawienia dla tego pomysłu. Jest zdania, że państwa członkowskie powinny móc ustalić skład swego przedstawicielstwa krajowego w wyspecjalizowanych składach Rady niezależnie od tego, czy miałyby one składać się z przedstawicieli ich parlamentów narodowych, rządów bądź też obu tych instancji. Podkreśla, że po utworzeniu stanowiska **unijnego ministra finansów**, Eurogrupa powinna zostać uznana jako wyspecjalizowany skład Rady pełniący funkcje prawodawcze i kontrolne, jednak nieposiadający uprawnień wykonawczych. Proponuje, aby w czasie, **gdy Parlament i Rada będą głosowali w sprawie prawodawstwa odnoszącego się konkretnie do strefy euro, w głosowaniu tym mogli brać udział jedynie posłowie wybrani w krajach tej strefy** i będący ich przedstawicielami. Uważa, że w procesie usprawniania zarządzania strefy euro należy w szczególności zwrócić uwagę na interesy państw członkowskich, które nie należą jeszcze do tej strefy (tzw. pre-ins).

Poseł uznaje **ważną rolę, jaką odgrywają parlamenty narodowe w porządku konstytucyjnym Unii Europejskiej**, a w szczególności ich rolę, jeżeli chodzi o transpozycję prawodawstwa UE do prawa krajowego, a także rolę, jaką odgrywałyby one w kontroli ex ante i ex post decyzji prawodawczych oraz wyborów politycznych dokonanych przez ich członków w nowej Radzie Państw, w tym w jej wyspecjalizowanych składach. Sugeruje zatem **uzupełnienie i wzmocnienie uprawnień parlamentów narodowych poprzez wprowadzenie tzw. procedury zielonej kartki**, w ramach której parlamenty narodowe mogłyby przedkładać Radzie wnioski prawodawcze do rozpatrzenia.

Proponuje ponadto, by obie izby prawodawcy UE, tj. Parlament i Rada, otrzymały **prawo do inicjatywy prawodawczej**. Nalega, by wzmocniono **uprawnienia śledcze PE**.

Odnosi się również do **finansowania budżetu UE**, które powinno odbywać się zgodnie z literą i duchem Traktatu, a także stwierdza, że powinien nastąpić powrót do systemu rzeczywistych, jasnych, prostych i sprawiedliwych zasobów własnych. W tym kontekście podkreśla, że ponowne wprowadzenie takich zasobów położyłoby kres składkom opartym na PKB, co zmniejszyłoby obciążenie budżetów krajowych. Proponuje, aby w odniesieniu do

procedur decyzyjnych dotyczących zasobów własnych oraz WRF dokonano przejścia z jednomyślności na głosowanie kwalifikowaną większością głosów. Ponawia apel, aby czas obowiązywania WRF odpowiadał trwaniu kadencji Rady i europejskiej władzy wykonawczej.

Poseł proponuje także, by zezwolić na wprowadzanie zmian do Traktatów albo w oparciu o ogólnounijne referenda, albo po ich ratyfikacji kwalifikowaną większością czterech piątych państw członkowskich, po uzyskaniu zgody Parlamentu. ***Po osiągnięciu ww. progu państwa członkowskie, które nadal nie zgadzają się na ratyfikację zmienionego Traktatu, powinny w oparciu o swe wymogi konstytucyjne podjąć decyzję o rozpoczęciu procesu wystąpienia z Unii lub o uzyskaniu statusu państwa stowarzyszonego.***

Poseł Verhofstadt jest zdania, że 60. rocznica podpisania traktatu rzymskiego byłaby odpowiednim momentem unowocześnienia Unii Europejskiej oraz rozpoczęcia konwencji z myślą o przygotowaniu jej na nadchodzące dziesięciolecie.

2. Omówienie sprawozdania - główne postulaty

1) Nowa mapa drogowa dla Europy: Nadszedł czas na zmiany

Referendum w sprawie Brexitu oraz żądania przeprowadzenia podobnych plebiscytów w Danii, Holandii czy Francji doprowadziły do ponowienia postulatów o pogłębieniu integracji w grupie wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej. Rolę przewodnią w tym procesie miałyby odegrać Niemcy, Francja, państwa Beneluksu, a także prawdopodobnie Włochy. Z konkretną propozycją wprowadzenia nowego modelu integracji wystąpił Guy Verhofstadt, który zaprezentował 55-punktowy raport dotyczący „ewolucyjnych” zmian instytucjonalnych w UE.

Lider Porozumienia Liberalów i Demokratów na rzecz Europy (ALDE) podkreślił, że celem przedsięwzięcia ma być „głęboka reforma” Traktatu Lizbońskiego z 2009 roku. Jak podkreślił, „nadszedł już czas na uporanie się z obecnymi niedostatkami zarządzania Unią Europejską” a „modernizacja” miałyby zapobiec „renacjonalizacji” europejskiej polityki. Zmiany miałyby zostać wypracowane podczas konwencji, w której udział wzięliby przedstawiciele rządów państw UE, parlamentów krajowych, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego.

2) Sposób na zakończenie „chaosu” w UE? Pomysł na „europejski rząd”

„Mapa drogowa” grupy ALDE zakłada wzmocnienie współpracy w takich obszarach jak gospodarka, polityka zagraniczna, obrona czy imigracja; jednocześnie zahamowaniu ulec

miałyby praktyki Komisji Europejskiej w zakresie szczegółowego regulowania wielu spraw. Jednym z najważniejszych kroków miałyby być uporządkowanie „instytucjonalnego chaosu” w UE, poprzez wprowadzenie dwóch rodzajów współpracy – albo „pełne członkostwo”, albo „status stowarzyszony”; to drugie rozwiązanie mogłoby zostać zastosowane wobec Wielkiej Brytanii po Brexicie.

Kolejną zmianą miałyby być ograniczenie liczebności Komisji Europejskiej - do 12-15 komisarzy - oraz liczby wiceprzewodniczących Komisji - do dwóch. Ten "europejski rząd", jak precyzuje raport, miałyby być kontrolowany przez system dwuizbowy – Parlament Europejski oraz Radę Europejską. „Nie potrzeba nam 28 komisarzy, dla których trudno jest znaleźć obszary kompetencji. Nowy europejski rząd powinien skupić się na największych wyzwaniach, a szczegółowe regulacje powinny należeć do państw członkowskich” – stwierdził Guy Verhofstadt.

3) Pojawiły się kontrowersyjne zapisy. Możliwość budowy „Europy dwóch prędkości”

W sferze gospodarczej zmiany miałyby polegać m. in. na wzmocnieniu pozycji Europejskiego Banku Centralnego oraz wprowadzeniu „kodu konwergencji”, wyznaczającego minimalne i maksymalne standardy polityki społeczno-gospodarczej, dotyczące rynku pracy czy systemów emerytalnych. Trzonem „gospodarczego wymiaru” Unii Europejskiej miałyby być europejski budżet, oparty na własnych dochodach oraz „europejskim skarbcu”. Z gospodarką związany jest jednak jeden z dwóch kontrowersyjnych zapisów obecnych w raporcie przygotowanym przez frakcję ALDE.

Punkt 44. przewiduje, że udział w głosowaniach dotyczących strefy euro będą mogli brać jedynie eurodeputowani oraz członkowie Rady Europejskiej z tych państw, które należą do strefy euro. Co prawda, w dokumencie zapisano także, że decyzje podejmowane w tym obszarze mają uwzględniać interesy państw, które nie należą jeszcze do strefy euro, ale nie wiadomo, jak miałyby to wyglądać w praktyce. W scenariuszu negatywnym takie rozwiązanie mogłoby doprowadzić do utworzenia Europy dwóch prędkości – nie tylko w sferze ekonomicznej, ale – de facto – także politycznej.

4) Postulat budowy „unii wojskowej”. Początek zmian już w 2017 roku?

Drugi z mogących budzić wątpliwości punktów raportu dotyczy kwestii obronnych. W artykule 33. zapisano bowiem, że Unia Europejska musi wzmocnić obronę terytorium Europy - jako „filar NATO, które jest kamieniem węgielnym europejskiej architektury bezpieczeństwa”. Dzięki temu Unia miałaby działać autonomicznie w operacjach

zagranicznych, głównie w sąsiedztwie. Jak następnie podkreślono, traktaty powinny umożliwić także ustanowienie „europejskiej unii obronnej”. Możliwe jednak, że w praktyce osłabione zostałyby kompetencje i spójność NATO.

Kiedy nowe rozwiązania, przewidywane przez raport ALDE, mogłyby zostać przyjęte? Z dokumentu wynika, że odpowiednim momentem na rozpoczęcie konwencji "modernizującej" Unię Europejską byłaby 60. rocznica Traktatów Rzymskich. Chodzi o dwie umowy podpisane 25 marca 1957 roku przez sześć państw Europy Zachodniej, ustanawiające Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom). Oznacza to, że "europejska konwencja" na rzecz zmian w UE odbyłaby się już w 2017 roku.

5) Europę podzielią dwie sprawy

Gdyby państwa członkowskie UE przystąpiły na propozycję zreformowania Unii, to ostateczny rezultat niekoniecznie musiałby być zgodny z raportem przedstawionym przez Guya Verhofstadta. Swoje postulaty zgłosiłyby bowiem także rządy oraz frakcje w Parlamencie Europejskim.

Niezwykle zacięta debata dotyczyłaby przede wszystkim zapisów, które mogłyby doprowadzić do faktycznego utworzenia **Unii dwóch prędkości**. Na takie rozwiązanie nie przystąpiłyby z pewnością państwa Europy Środkowo-Wschodniej, w tym Polska, ponieważ ich pozycja w takiej Unii uległaby znacznemu osłabieniu.

Drugi spór dotyczyłby roli NATO w obronie Europy, ponieważ utworzenie **unii obronnej** mogłoby stanowić wstęp do budowy tzw. europejskiej armii. Utworzenie takiej formacji, będącej głównie postulatem politycznym, w praktyce groziłoby podważeniem pozycji Sojuszu Północnoatlantyckiego. Również te zapisy zostałyby mocno oprotestowane przez państwa wschodniej części kontynentu, według których kluczem do bezpieczeństwa jest NATO. Pozycję negocjacyjną tych państw osłabi jednak Brexit, który wykluczy Wielką Brytanię z dyskusji na temat przyszłego kształtu Unii Europejskiej.

3. Polscy europosłowie o nowej koncepcji przyszłości Unii: „To jest wizja Europy Środkowej poza UE”

Polscy europosłowie wypowiadają się krytycznie o raporcie szefa liberałów w Parlamencie Europejskim dotyczącym przyszłości Unii. Guy Verhofstadt zaproponował, by państwa, które nie zgadzają się na ściślejszą integrację, miały status stowarzyszony z Unią Europejską.

„To skrajna wizja Wspólnoty federalnej, która nie ma szans na poparcie” - skomentował w rozmowie z Polskim Radiem europoseł Prawa i Sprawiedliwości **Kazimierz Michał Ujazdowski**. „Pół żartem pół serio powiem, że to jest taka koncepcja Unii Europejskiej, w której pozostanie Bruksela i Flandria. Trudno mi sobie wyobrazić, żeby inne państwa się z tym pogodziły” - powiedział europoseł PiS-u.

Dodał, że choć poglądy Guy Verhofstadta są sprzeczne z eurosceptykami, to skutek dla Europy Środkowej będzie identyczny. „To jest wizja Europy Środkowej poza Unią, to jest wizja Unii Europejskiej okaleczonej, która właściwie żegna się z Polską i Europą Środkową” - dodał Kazimierz Michał Ujazdowski.

Także europoseł Platformy Obywatelskiej **Jacek Saryusz-Wolski** negatywnie ocenił pomysły dotyczące zacieśniania współpracy przez wybraną grupę państw, która zostawia w tyle pozostałe kraje. „Wzywanie dzisiaj do podziału Unii na szybki pociąg i maruderów, czyli na dwie co najmniej grupy, to jest recepta na klęskę” - skomentował w rozmowie z Polskim Radiem europoseł PO.

Według niego, kiedy Europą wstrząsają duże turbulencje, należy powstrzymać się od rewolucyjnych pomysłów, potrzebna jest stabilizacja. „Jeżeli jesteśmy w łodzi i jest sztorm, to się łodzią nie chybcze. Jeśli stoimy na łodzi i ten łód trzeszczy to nie podskakujemy, bo się ten łód załamie” - dodał Jacek Saryusz-Wolski.

Raportem Guy Verhofstadta dotyczącym rozwoju Unii europosłowie zajmą się po wakacjach. Nad przyszłością Wspólnoty po wyjściu Wielkiej Brytanii zastanawiają się także przywódcy państw członkowskich. W połowie września w Bratysławie mają o tym rozmawiać na nieformalnym spotkaniu. W tej naradzie nie weźmie udziału premier Wielkiej Brytanii.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji zawartych w raporcie posła Verhofstadta, informacji prasowych PAP, Polskiego Radia i wp.pl.

PR_INI

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej (2014/2248(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając w szczególności art. 1, 2, 3, 10, 14, 15, 16, 17, 48 i 50 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 119, 120–126, 127–133, 136–138, 139–144, 194 i 352 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFEU) wraz z protokołami do niego,
- uwzględniając sprawozdanie przewodniczącego Komisji Europejskiej z dnia 22 czerwca 2015 r. sporządzone w ścisłej współpracy z przewodniczącymi Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego i Eurogrupy i zatytułowane „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej” (tzw. sprawozdanie pięciu przewodniczących)¹,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie określenia wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020² z dnia 19 listopada 2013 r. oraz swoją decyzję z tego samego dnia w sprawie zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami³,
- uwzględniając WRF i porozumienie międzyinstytucjonalne przyjęte ostatecznie w dniu 2 grudnia 2013 r. i opublikowane w Dzienniku Urzędowym z dnia 20 grudnia 2013 r.⁴,
- uwzględniając prace i sprawozdanie okresowe grupy wysokiego szczebla na temat zasobów własnych⁵,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dni 18–19 lutego 2016 r. w sprawie nowego porozumienia dla Zjednoczonego Królestwa w ramach Unii Europejskiej⁶,
- uwzględniając decyzję Zjednoczonego Królestwa o wystąpieniu z UE w wyniku referendum w tym państwie,
- uwzględniając sondaż Standardowego Eurobarometru 84 z jesieni 2015 r. zatytułowany „Opinia publiczna w Unii Europejskiej” oraz sondaż specjalny Specjalnego Eurobarometru przeprowadzony przez Parlament Europejski w czerwcu 2016 r. pt. „Europejczycy w 2016 r.: wyobrażenia i oczekiwania, walka z terroryzmem i radykalizacją postaw”,

¹ http://ec.europa.eu/priorities/publications/five-presidents-report-completing-europes-economic-and-monetary-union_pl

² Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0455.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0456.

⁴ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

⁵ http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm

⁶ [Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 19 lutego 2016 r.](#)

- uwzględniając opinię 2/13 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie projektu umowy przewidującej przystąpienie UE do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (europejska konwencja praw człowieka, EKPC)¹,
- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2013 r. określającą skład Parlamentu Europejskiego²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie problemów konstytucyjnych związanych z wielopoziomym sprawowaniem rządów w Unii Europejskiej³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2014 r. zatytułowaną „Negocjacje w sprawie WRF na lata 2014-2020: wnioski, jakie należy wyciągnąć, oraz dalsze kroki”⁴,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.⁵ oraz z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie poprawy organizacji wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie lokalizacji siedzib instytucji Unii Europejskiej⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2015 r. w sprawie reformy prawa wyborczego Unii Europejskiej oraz swój wniosek w sprawie przyjęcia przepisów zmieniających Akt dotyczący wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie decyzji o wystąpieniu z UE w wyniku referendum w Zjednoczonym Królestwie⁹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia XXXXX w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia XXXXX w sprawie zdolności budżetowych strefy euro,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 16 września 2015 r.¹⁰ oraz opinię Komitetu Regionów z dnia 8 lipca 2015 r.¹¹,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,

¹ Opinia ETS 2/13 z dnia 18 grudnia 2014 r.

² Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 57.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0598.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0378.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0462.

⁶ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0323.

⁷ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0498.

⁸ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0395.

⁹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0294.

¹⁰ OJ C 013, 15.1.2016, p. 183.

¹¹ OJ C 313, 22.9.2015, p. 9.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinie Komisji Budżetowej i Komisji Kontroli Budżetowej (A8-0000/2016),
- A. mając na uwadze, że wielowymiarowy kryzys, z jakim zmagają się obecnie Unia, wraz z jego skutkami finansowymi, gospodarczymi, społecznymi i migracyjnymi, sprawił, że coraz większa część społeczeństwa odrzuca Unię Europejską w jej obecnym kształcie;
- B. mając na uwadze, że drogę do postępu w kierunku Unii, która naprawdę może działać i osiągać swe cele, zakłóca nieudolne zarządzanie oparte na ciągłym i systematycznym dążeniu do jednomyślności w Radzie (opartym w dalszym ciągu na tzw. kompromisie luksemburskim) oraz brak jednej wiarygodnej władzy wykonawczej, która posiadałaby pełnię praw demokratycznych i kompetencje do podejmowania skutecznych działań w wielu dziedzinach polityki; mając na uwadze ostatnie przykłady, takie jak niekontrolowany przepływ migracyjny, powolne rozwiązywanie problemów bankowych po wybuchu kryzysu finansowego oraz brak natychmiastowej wspólnej reakcji na wewnętrzne i zewnętrzne zagrożenie terroryzmem, które trafnie obnażyły niezdolność Unii do skutecznego i szybkiego reagowania;
- C. mając na uwadze, że problem ten, a także brak wspólnej wizji państw członkowskich dotyczącej przyszłości naszego kontynentu, spowodował bezprecedensowy wzrost eurosceptycyzmu, który grozi powrotem do nacjonalizmu i rozpadem Unii;
- D. mając na uwadze, że system, w którym państwa członkowskie dokonują postępów z różną prędkością w zależności od ich potencjału i okoliczności – dodatkowo umocniony w traktacie lizbońskim, na mocy którego wprowadzono nowe formalne metody zacieśnionej współpracy – zamiast Unię umocnić, zwiększył tylko jej złożoność i wyostrzył „zmienną geometrię”; mając na uwadze, że coraz więcej państw członkowskich odmawia uzgadniania celów i preferuje rozwiązania „à la carte”, niektóre z nich nawet o charakterze jednostronnym;
- E. mając na uwadze, że w odniesieniu do euro i polityki pieniężnej Zjednoczone Królestwo uzyskało stałe odstępstwo od przystąpienia (protokół nr 15), Dania – odstępstwo konstytucyjne (protokół nr 16), Szwecja przestała przestrzegać kryteriów konwergencji dotyczących euro, a w Radzie Europejskiej otwarcie omawiano możliwość odstąpienia Grecji od wspólnej waluty;
- F. mając na uwadze, że w odniesieniu do Schengen Zjednoczone Królestwo i Irlandia uzyskały klauzulę opt-out, choć swobodny przepływ osób i wynikające z niego zniesienie kontroli na granicach wewnętrznych są formalnie zapisane w Traktatach; mając na uwadze, że cztery inne państwa członkowskie także nie uczestniczą w tym systemie, mimo że mają taki obowiązek, podczas gdy trzy państwa spoza Unii Europejskiej uzyskały prawo „opt-in”; mając na uwadze, że fragmentacja ta nie tylko uniemożliwia całkowite zniesienie niektórych pozostających jeszcze granic wewnętrznych, lecz także stoi na przeszkodzie utworzeniu prawdziwego rynku wewnętrznego i w pełni zintegrowanego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- G. mając dodatkowo na uwadze, że ta zmienna geometria stanowi zagrożenie dla jednolitego stosowania prawa UE, zbytnio komplikuje zarządzanie, zagraża spójności Unii i niszczy solidarność między obywatelami;

- H. mając na uwadze, że od czasu Traktatu z Lizbony, i pod presją kryzysu finansowego i migracyjnego, Rada Europejska rozszerzyła swą rolę o bieżące zarządzanie dzięki przyjęciu poza ramami UE takich instrumentów międzyrządowych, jak Europejski Mechanizm Stabilności (EMS), Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej (tzw. pakt fiskalny) oraz umowa z Turcją w sprawie migracji;
- I. mając na uwadze, że choć art. 16 paktu fiskalnego przewiduje obowiązek podjęcia niezbędnych kroków w celu włączenia paktu do ram prawnych Unii w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie (przed dniem 1 stycznia 2018 r.), jasne jest nie można osiągnąć odporności strefy euro, w tym sfinalizować unii bankowej, bez dalszych wspólnych działań w dziedzinie budżetu i stworzenia bardziej wiarygodnej, skutecznej i demokratycznej formy gospodarowania; mając na uwadze, że dopełni to obecny pakt stabilności i wzrostu, który od początku istnienia – nawet mimo reformy w postaci tzw. sześciopaku i dwupaku – nigdy nie był stosowany z różnych oczywistych powodów natury politycznej;
- J. mając na uwadze, że ten nowy system gospodarowania wiąże się z koniecznością stworzenia prawdziwego rządu uprawnionego do kształtowania i wdrażania wspólnej polityki pieniężnej, budżetowej i makroekonomicznej, tak potrzebnej strefie euro, i musi posiadać własny skarb i budżet proporcjonalny do powierzonych mu zadań; mając na uwadze, że oprócz środków przewidzianych w obowiązującym prawie pierwotnym, wymaga to reformy Traktatu z Lizbony;
- K. mając na uwadze, że to samo dotyczy niezbędnej reformy i modernizacji zasobów finansowych całej Unii Europejskiej; mając na uwadze, że porozumienie w sprawie obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) osiągnięto dopiero po długich i trudnych negocjacjach oraz że uzupełniła je decyzja o powołaniu grupy wysokiego szczebla ds. przeglądu unijnego systemu dochodów z zasobów własnych, która ma złożyć sprawozdanie w 2016 r.; mając na uwadze, że obecne WRF poważnie ograniczają autonomię finansową Unii, ponieważ większość dochodów pochodzi ze składek państw członkowskich, a znaczna część wydatków jest już zaplanowana tak, że środki te wrócą do tych samych państw członkowskich;
- L. mając na uwadze, że Unia Europejska jest systemem konstytucyjnym opartym na rządach prawa; mając na uwadze, że Traktaty trzeba zmienić, tak aby przyznać Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości (ETS) jurysdykcję nad wszystkimi aspektami prawa UE, w szczególności nad wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa (art. 24 ust. 1 TUE) oraz polityką pieniężną i gospodarczą (art. 126 ust. 10 TFUE);
- M. mając na uwadze, że ten przegląd jest konieczny również po to, by przywrócić równowagę funkcjonowania Unii, aby zapewnić mniej biurokratyczne regulacje i skuteczniejsze kształtowanie polityki; mając na uwadze, że zadanie to dotyczy także przyznanych Unii kompetencji, które uniemożliwiają jej postępy w kierunku osiągnięcia określonych celów, takich jak unia energetyczna, wspólna polityka zarządzania migracją i bezpieczeństwa;
- N. mając na uwadze, że w minionym dziesięcioleciu stan bezpieczeństwa w Europie znacznie się pogorszył, zwłaszcza w naszym sąsiedztwie: żadne państwo członkowskie nie jest już w stanie samo zapewnić własnego bezpieczeństwa wewnętrznego i

zewnątrznego;

- O. mając na uwadze, że spadek zdolności obronnych Europy ogranicza jej zdolność do propagowania stabilności poza jej bezpośrednimi granicami; mając na uwadze, że idzie to w parze z niechęcią naszych amerykańskich sojuszników do interwencji, jeżeli Europa nie jest gotowa, by sprawiedliwie wziąć na siebie część odpowiedzialności; mając na uwadze, że prowadzi to nieuchronnie do konieczności coraz ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi oraz do włączenia części ich zdolności obronnych do Europejskiej Wspólnoty Obronnej, zgodnie z nową europejską strategią bezpieczeństwa;
- P. mając na uwadze, że wyżej wspomniane zmiany prawa pierwotnego Unii stały się nieuniknione, ponieważ żadna z klauzul pomostowych przewidzianych w Traktacie z Lizbony w celu ułatwienia reformy zarządzania Unią nie została niestety zastosowana, i najprawdopodobniej nie będzie zastosowana w obecnych okolicznościach; mając na uwadze, że stoi to w rażącej sprzeczności z postawą Rady Europejskiej w odniesieniu do planowanego zmniejszenia liczby członków Komisji Europejskiej, gdzie Rada natychmiast skorzystała z klauzuli „let-out”;
- Q. mając na uwadze, że wciąż konieczne jest wyjaśnienie kwestii wyborów europejskich i ustalenie, kto kieruje Unią; mając na uwadze, że mimo wyborów parlamentarnych w 2014 r., które po raz pierwszy doprowadziły do bezpośredniego wyłonienia kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej, wciąż brakuje wyraźnego demokratycznego powiązania, choć Rada Europejska zgodziła się dokonać przeglądu procedury mianowania „*Spitzenkandidata*” odpowiednio wcześniej przed wyborami w 2019 r.¹; mając ponadto na uwadze, że nie tylko dla osób trzecich wciąż niejasne są wzajemne relacje między przewodniczącym Komisji a przewodniczącym Rady Europejskiej;
- R. mając na koniec na uwadze, że nagląca potrzeba reformy Unii stała się jeszcze poważniejsza w związku z decyzją Zjednoczonego Królestwa o wystąpieniu z Unii Europejskiej podjętą w drodze referendum; mając na uwadze, że oczywiste jest, iż negocjacje warunków wystąpienia Zjednoczonego Królestwa muszą także uwzględniać ramy przyszłych stosunków tego kraju z Unią; mając na uwadze, że umowa ta musi być przedmiotem negocjacji zgodnie z art. 218 ust. 3 TFUE i że w imieniu Unii musi ją podpisać Rada działająca kwalifikowaną większością głosów, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego;
- S. mając na uwadze, że decyzja Zjednoczonego Królestwa stwarza możliwość zmniejszenia i radykalnego uproszczenia zmiennej geometrii i złożoności Unii; mając na uwadze, że umożliwia to przynajmniej wyjaśnienie, czym tak naprawdę jest członkostwo w Unii i jak powinny wyglądać przyszłe stosunki UE z sąsiadującymi z nią państwami nienależącymi do UE (Zjednoczone Królestwo, Norwegia, Turcja, Ukraina itp.); mając na uwadze, że ojcowie-założyciele Unii przewidzieli już rodzaj „statusu państwa towarzyszącego”;
- T. mając na uwadze, że w ramach tego poważnego przedsięwzięcia Parlament Europejski otrzymał na mocy Traktatów sześć specjalnych uprawnień, a mianowicie: prawo do

¹ [Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 27 czerwca 2014 r.](#)

przedkładania propozycji zmiany Traktatów (art. 48 ust. 2 TUE), prawo do konsultacji przez Radę Europejską w sprawie proponowanych zmian Traktatów (art. 48 ust. 3 akapit pierwszy TUE), prawo do żądania zwołania konwentu wbrew woli Rady Europejskiej (art. 48 ust. 3 akapit drugi TUE), prawo do konsultacji przez Radę Europejską w sprawie jej decyzji o zmianie wszystkich postanowień części trzeciej TFUE lub części tych postanowień (art. 48 ust. 6 akapit drugi TUE), prawo do określenia rozkładu miejsc w Parlamencie przed następnymi wyborami (art. 14 ust. 2 TUE) oraz prawo do opracowania projektu jednolitej procedury wyborczej (art. 223 ust. 1 TFUE);

1. uważa, że minął już czas podejmowania decyzji ad hoc i stopniowo, ponieważ prowadzi to jedynie do środków, które są albo niewystarczające, albo spóźnione; jest przekonany, że nadszedł czas naprawy braków zarządzania Unią Europejską przez przeprowadzenie kompleksowej, dogłębnej reformy Traktatu z Lizbony;
2. zauważa, że reforma Unii powinna raczej prowadzić do jej modernizacji dzięki ustanowieniu nowych skutecznych europejskich zdolności i instrumentów, a nie do jej renacjonalizacji w drodze większej „międzyrządowości”;
3. podkreśla, że z niedawnego sondażu Eurobarometru wynika – wbrew powszechnemu mniemaniu – że obywatele UE wciąż mają świadomość wagi prawdziwie europejskich rozwiązań i w pełni je popierają¹;
4. z wielkim niepokojem obserwuje mnożenie się podgrup państw członkowskich, które podważają jedność Unii, wprowadzając brak przejrzystości, a także zmniejszając zaufanie społeczeństwa;
5. podkreśla, że kompleksową demokratyczną refleksję nad reformą Traktatów można i trzeba prowadzić jedynie w drodze konwentu, który gwarantuje pełne włączenie uczestników dzięki udziałowi przedstawicieli parlamentów narodowych, rządów wszystkich państw członkowskich, Komisji i Parlamentu Europejskiego, a także zapewnia właściwą platformę dla takich rozważań i zaangażowanie europejskich obywateli;

Położenie kresu Europie „à la carte”

6. zauważa, że proces fragmentacji właściwy dla zmiennej geometrii znajduje też odbicie w europejskim procesie podejmowania decyzji za każdym razem, kiedy Rada Europejska postanawia zastosować metody międzyrządowe i obejść metodę unijną określoną w Traktatach; nie tylko zmniejsza to skuteczność podejmowania decyzji, lecz prowadzi również do coraz mniejszej przejrzystości, demokratycznej rozliczalności i kontroli;
7. uważa, że metoda unijna jest jedyną metodą stanowienia prawa, która zapewnia, że uwzględniane są wszystkie interesy, zwłaszcza wspólny interes europejski; przez pojęcie „metoda unijna” rozumie, że Komisja jako władza wykonawcza składa wniosek ustawodawczy, Parlament i Rada – reprezentujące odpowiednio obywateli i państwa – stanowią większością głosów, a Trybunał Sprawiedliwości nadzoruje i sprawuje

¹ [Standardowy Eurobarometr 84 - jesień 2015 r.](#) oraz [Specjalny Eurobarometr PE - czerwiec 2016 r.](#)

ostateczną kontrolę sądowniczą;

8. uważa, że w tych okolicznościach konieczne jest ponowne przywołanie misji „tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy” (art. 1 TUE), aby zminimalizować wszelkie tendencje do dezintegracji i wyjaśnić raz jeszcze moralny, polityczny i historyczny cel oraz konstytucyjny charakter Unii Europejskiej;
9. proponuje, aby w ramach następnego przeglądu Traktatów zracjonalizować obecną zmienną geometrię, tj. Europę „à la carte”, kładąc kres destabilizującej praktyce stosowania klauzul opt-out, opt-in i odstępstw;
10. sugeruje, by zamiast tych wielu odstępstw, można było zaproponować rodzaj statusu stowarzyszenia krajom, które chcą pozostać na boku i jedynie częściowo uczestniczyć np. w niektórych konkretnych unijnych strategiach politycznych; takiemu statusowi powinny towarzyszyć zobowiązania odpowiadające wynikającym z niego prawom;

Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej

11. zwraca uwagę, że nowy rodzaj statusu stowarzyszenia mógłby również być jednym z rozwiązań, jeżeli chodzi o wolę większości obywateli Wielkiej Brytanii, aby wystąpić z UE; podkreśla, że wolę tę należy uszanować, biorąc pod uwagę, że wystąpienie z UE Wielkiej Brytanii – jednego z większych państw członkowskich oraz największego państwa nienależącego do strefy euro – wpływa na siłę i równowagę instytucjonalną Unii; zaistniała sytuacja tym bardziej dowodzi potrzeby dokonania przeglądu Traktatów:
12. zwraca uwagę na fakt, że do chwili gdy Traktaty przestaną odnosić się do Wielkiej Brytanii, państwo to będzie uczestniczyć we wszystkich procesach decyzyjnych w Unii we wszystkich jej instytucjach, za wyjątkiem negocjacji oraz porozumień dotyczących jego wystąpienia z Unii; jest zdania, że konieczne będzie wprowadzenie tymczasowych ustaleń w kwestii udziału Wielkiej Brytanii w europejskich procesach decyzyjnych, jako że pozwolenie państwu, które jest w trakcie występowania z Unii i wkrótce nie będzie jej członkiem, na wpływanie na decyzje dotyczące całej Unii będzie bardzo trudne pod względem politycznym;

Nowe zarządzanie gospodarcze

13. jest poważnie zaniepokojony brakiem reformy gospodarczej oraz konwergencji w unii gospodarczej i walutowej, a także spadkiem konkurencyjności gospodarek wielu należących do niej państw;
14. jest zdania, że ani pakt stabilności i wzrostu, ani klauzula o nieprzejmowaniu zobowiązań (art. 125 TFUE) nie przewidują oczekiwanych rozwiązań, a poza tym straciły one wiarygodność w obecnej formie, jako że kilka państw członkowskich naruszyło pakt, nie ponosząc z tego tytułu żadnych konsekwencji politycznych lub prawnych, zaś zobowiązania Grecji zostały przejęte na wielką skalę już trzy razy;
15. przyznaje, że semestr europejski, pakiet sześciu wniosków ustawodawczych dotyczący zarządzania gospodarczego (tzw. sześciopak) oraz drugi pakiet dotyczący zarządzania gospodarczego (tzw. dwupak), które miały rozwiązać te kwestie, przyniosły poprawę,

stwierdza jednak, że nie zaowocowały one rozwiązaniem zaistniałych problemów; jego zdaniem wnioski te sprawiły, że system stał się zbyt skomplikowany, nie są one wiążące pod względem zaleceń dla poszczególnych krajów oraz nie uwzględniają efektów mnożnikowych występujących pomiędzy państwami członkowskimi lub w strefie euro bądź w całej UE;

16. jest w pełni świadomy potrzeby dokonania przeglądu skuteczności wielu niedawnych środków zarządzania kryzysowego podjętych przez UE, a także włączenia do prawa pierwotnego niektórych procedur decyzyjnych, takich jak głosowanie odwrotne, jak również potrzeby umocnienia podstaw prawnych nowych ram regulacyjnych sektora finansowego; zgadza się ze stwierdzeniem zawartym w sprawozdaniu pięciu przewodniczących, że tzw. otwarta metoda koordynacji nie działa jako podstawa strategii ekonomicznej Europy i że należy podnieść ją do rangi wiążącego aktu prawnego;
17. dlatego też proponuje połączenie procedury nadmiernego deficytu, procedury długu, procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz zaleceń dla poszczególnych krajów w prawnie wiążący kodeks konwergencji oraz ustalenie standardów minimalnych i maksymalnych, tak aby przestrzeganie tylko tego kodeksu gwarantowało dostęp do funduszy unijnych na projekty inwestycyjne lub udział w nowych instrumentach będących połączeniem reformy z zachętami podatkowymi, takimi jak centralny mechanizm zdolności fiskalnej w strefie euro lub wspólny instrument dłużny; koordynacja polityki gospodarczej, o której mowa w art. 5 TFUE, stałaby się zatem kompetencją dzieloną między Unią a państwami członkowskimi;
18. uważa, że aby zredukować utrzymujące się nadal na zbyt wysokim poziomie zadłużenie państw członkowskich, konieczne jest stworzenie wspólnego instrumentu dłużnego, inspirowanego propozycją wysuniętą przez Niemiecką Radę Ekspertów Ekonomicznych w dniu 9 listopada 2011 r., w którym członkowie strefy euro podjęliby solidarną odpowiedzialność za fundusz amortyzacyjny oraz zdecydowane indywidualne zobowiązanie do przeprowadzenia reform strukturalnych w celu ograniczenia poziomu zadłużenia w stosunku do PKB do wymaganego maksymalnego poziomu 60 %; nalega, aby członkowie strefy euro mogli uczestniczyć w nim wyłącznie wówczas, gdy spełnią warunki kodeksu konwergencji, jako że to pozwoli zapobiec nadużyciu;
19. podkreśla jednak, że warunkowość nowego instrumentu dłużnego będzie wiarygodna jedynie wówczas, gdy zostanie uzupełniona postępowaniem w sprawie niewypłacalności skarbu państwa, co nie tylko zapewni rynek przewidywalność w sytuacji niewypłacalności państwa, ale również zapewni dyscyplinę rynkową państwom członkowskim oraz wierzycielom prywatnym;
20. domaga się włączenia paktu fiskalnego do unijnych ram prawnych, a także włączenia do prawa UE EMS oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz zapewnienia odpowiedniego nadzoru demokratycznego przez Parlament;
21. jest zdania, że aby poprawić stabilność finansową, złagodzić asymetryczne wstrząsy transgraniczne oraz ograniczyć skutki recesji, strefa euro potrzebuje zdolności fiskalnej opartej na prawdziwych zasobach własnych, a także własnego organu skarbu mającego zdolność do zaciągania kredytów; organ ten musi być częścią Komisji i podlegać

- kontroli demokratycznej ze strony Parlamentu i Rady oraz być wobec nich rozliczalny;
22. zwraca uwagę, że skoro przestrzeganie nowego kodeksu ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej, potrzebne są instytucje państwowe silniejsze od tych, które zapewnia obecnie Komisja lub Eurogrupa;
 23. dlatego też domaga się, aby władza wykonawcza została skupiona w Komisji w postaci unijnego ministra finansów, a Komisja otrzymała uprawnienia do definiowania i realizowania wspólnej unijnej polityki gospodarczej łączącej instrumenty makroekonomiczne, fiskalne i pieniężne, która opierać się będzie na budżecie strefy euro; minister finansów byłby odpowiedzialny za funkcjonowanie EMS oraz innych funduszy wzajemnych, a także byłby jedynym przedstawicielem strefy euro w organizacjach międzynarodowych, szczególnie w sektorze finansów;
 24. uważa, że należy przyznać ministrowi finansów proporcjonalne uprawnienia do interweniowania w kształtowanie krajowej polityki gospodarczej i fiskalnej w przypadkach, gdy nie przestrzega się kodeksu konwergencji, a także uprawnienia do wykorzystywania zdolności fiskalnej lub wspólnego instrumentu w zakresie obligacji dla państw członkowskich, które przestrzegają kodeksu konwergencji;
 25. uważa, że należy nadać Europejskiemu Bankowi Centralnemu status pożyczkodawcy ostatniej instancji, który posiada pełne uprawnienia banku rezerw federalnych;
 26. domaga się skreślenia art. 126 ust. 10 TFUE, aby Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uzyskał pełną jurysdykcję nad działaniem unii gospodarczej i walutowej, co jest właściwe w demokratycznym systemie zarządzania gospodarką opartym na praworządności oraz zasadzie równości państw członkowskich;
 27. nawołuje wreszcie do jak najszybszego sfinalizowania unii bankowej w oparciu o przyspieszony harmonogram;

Nowe wyzwania

28. uznaje potrzebę stworzenia prawdziwej europejskiej unii energetycznej podyktowaną względami natury geopolitycznej, gospodarczej i środowiskowej; zauważa jednak, że jej stworzenie wymagać będzie usunięcia ograniczenia, przez które polityka UE nie może wpływać na prawo państwa członkowskiego do określania warunków wykorzystania własnych zasobów energetycznych, wyboru spośród różnych źródeł energii i ogólnej struktury jego zaopatrzenia w energię (art. 194 ust. 2 TFUE);
29. zwraca uwagę, że Traktaty dają szerokie możliwości stworzenia humanitarnych, dobrze funkcjonujących systemów zarządzania migracją, w tym Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej; uważa jednak, że Traktaty, a w szczególności art. 79 ust. 5 TFUE, są zbyt ograniczające, jeżeli chodzi o pozostałe aspekty migracji, w szczególności stworzenie prawdziwego europejskiego systemu legalnej migracji; podkreśla, że kontrola demokratyczna ze strony Parlamentu jest potrzebna w kwestii wdrażania polityki kontroli granic, azylu i migracji, a także że gwarantowanie bezpieczeństwa narodowego nie może stanowić pretekstu do pomijania działań europejskich;
30. w świetle dużego zagrożenia terroryzmem uważa, że konieczna jest poprawa zdolności

UE w walce z terroryzmem i międzynarodową przestępczością zorganizowaną; podkreśla, że poza wzmocnieniem koordynacji pomiędzy właściwymi organami i urzędami państw członkowskich należy nadać Europolowi i Eurojustowi prawdziwe uprawnienia i zdolności w dziedzinie prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw;

Wzmacnianie unijnej polityki zagranicznej

31. zgodnie ze stwierdzeniem zawartym w rezolucji z dnia XXXXX w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej w oparciu o potencjał Traktatu z Lizbony ubolewa, że UE nie poczyniła większych postępów w rozwoju swych zdolności do definiowania i wdrażania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB); zauważa, że jej wysiłki na rzecz wprowadzenia wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony nie były szczególnie pomyślne;
32. jest zdania, że wiceprzewodniczący/ wysoki przedstawiciel powinien stać się ministrem spraw zagranicznych UE i otrzymać wsparcie w działaniach na rzecz stania się głównym przedstawicielem Unii Europejskiej na zewnątrz: na forach międzynarodowych, również na szczeblu ONZ, powtarza jednocześnie, że można i powinno się poczynić dalsze postępy w oparciu o warunki traktatu lizbońskiego, w tym w odniesieniu do stosowania postanowień w zakresie głosowania kwalifikowaną większością głosów; uważa, że ze względu na szeroki zakres i ogromną ilość wykonywanych zadań, minister spraw zagranicznych powinien móc powoływać swych zastępców politycznych; proponuje dokonanie przeglądu funkcjonowania obecnej Europejskiej Służby Dział Zewnętrznych;
33. podkreśla, że aby Unia mogła wzmocnić obronność na terytorium UE w ramach filaru w NATO, które nadal jest podstawą europejskiej struktury bezpieczeństwa, a także aby mogła niezależnie prowadzić operacje za granicą, głównie z myślą o stabilizacji swego sąsiedztwa, Traktaty muszą zapewnić jej możliwość utworzenia europejskiej unii obronnej;
34. uważa, że konieczne jest zniesienie ograniczeń zawartych w art. 24 ust. 1 TUE dotyczących uprawnień Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dziedzinie WPZiB; w związku z tym domaga się uzyskania szerszych uprawnień kontrolnych i w zakresie rozliczalności w stosunku do WPZiB, w tym pełnych uprawnień współdecyzji w odniesieniu do budżetu;

Więcej demokracji, przejrzystości i rozliczalności

35. proponuje przekształcenie Komisji w główny organ wykonawczy lub rząd Unii w celu wzmocnienia tzw. metody unijnej, zwiększenia przejrzystości oraz poprawienia skuteczności działań podejmowanych na szczeblu Unii Europejskiej;
36. ponawia wezwanie do znacznego zredukowania składu nowej Komisji oraz obniżenia liczby jej wiceprzewodniczących do dwóch: ministra finansów oraz ministra spraw zagranicznych; sugeruje wprowadzenie takiej samej redukcji w Trybunale Obrachunkowym;
37. z zadowoleniem przyjmuje nową, udaną procedurę, w ramach której europejskie partie polityczne proponują swych czołowych kandydatów na przewodniczącego europejskiej

władzy wykonawczej, jest jednak przekonany, że osoby te powinny móc wziąć udział w kolejnych wyborach jako oficjalni kandydaci we wszystkich państwach członkowskich; dlatego też proponuje podjęcie dalszych działań w związku ze swym wnioskiem ustawodawczym w sprawie reformy unijnej ordynacji wyborczej, która wzmocni pozycję wyborców, zapewniając im dwa głosy: jeden na kandydatów z krajowych i regionalnych list wyborczych, zaś drugi na kandydatów z list partii europejskich; na pierwszych miejscach list partii europejskich znajdować się będą nazwiska kandydatów na stanowisko przewodniczącego europejskiej władzy wykonawczej lub rządu, a na dalszych miejscach figurować będą nazwiska kandydatów z przynajmniej jednej trzeciej państw członkowskich;

38. przypomina, że po decyzji Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2013 r. Parlament zobowiązany będzie przedstawić do końca 2016 r. wnioski w sprawie stworzenia systemu, który umożliwi przed każdymi wyborami do Parlamentu Europejskiego ponowny obiektywny, sprawiedliwy, trwały i przejrzysty podział mandatów pomiędzy państwa europejskie z poszanowaniem zasady proporcjonalności degresywnej i przy uwzględnieniu wszelkich zmian liczby państw członkowskich oraz tendencji demograficznych;
39. ponownie domaga się, by Parlament Europejski posiadał tylko jedną siedzibę; proponuje, by zarówno Parlament, jak i Rada same podejmowały decyzje w sprawie swojej siedziby po uzyskaniu zgody ze strony tej drugiej instytucji; proponuje ponadto, aby lokalizacja siedzib wszystkich pozostałych instytucji, agencji i organów UE była decyzją Parlamentu i Rady opartą na wniosku europejskiej władzy wykonawczej, która działałaby zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą;
40. zauważa, że pomimo zakazu zawartego w art. 15 ust. 1 TUE Rada Europejska podjęła szereg różnych inicjatyw ustawodawczych; proponuje zniesienie art. 15 ust. 1 oraz wcielenie Rady Europejskiej do Rady Państw, która mogłaby legalnie angażować się w proces prawodawczy oraz nadawać kierunek pozostałym wyspecjalizowanym składom Rady oraz zapewniać ich spójność;
41. uważa, że jako druga izba władzy prawodawczej UE Rada ta, a także jej wyspecjalizowane składy, powinna – w interesie specjalizacji, profesjonalizmu i zapewnienia ciągłości – zastąpić aktualny system rotacyjnej, sześciomiesięcznej prezydencji UE systemem stałych przewodniczących wybranych spośród wszystkich ministrów państw członkowskich zasiadających w Radzie; sugeruje, aby ponownie rozpatrzyć pomysł stworzenia specjalnej rady prawnej z zachowaniem przychylnego nastawienia dla tego pomysłu;
42. jest zdania, że państwa członkowskie powinny móc ustalić skład swego przedstawicielstwa krajowego w wyspecjalizowanych składach Rady niezależnie od tego, czy miałyby one składać się z przedstawicieli ich parlamentów narodowych, rządów bądź też obu tych instancji;
43. podkreśla, że po utworzeniu stanowiska unijnego ministra finansów, Eurogrupa powinna zostać uznana jako wyspecjalizowany skład Rady pełniący funkcje prawodawcze i kontrolne, jednak nieposiadający uprawnień wykonawczych;
44. proponuje, aby w czasie, gdy Parlament i Rada będą głosowali w sprawie

prawodawstwa odnoszącego się konkretnie do strefy euro, w głosowaniu tym mogli brać udział jedynie posłowie wybrani w krajach tej strefy i będący ich przedstawicielami;

45. uważa, że w procesie usprawniania zarządzania strefy euro należy w szczególności zwrócić uwagę na interesy państw członkowskich, które nie należą jeszcze do tej strefy (tzw. pre-ins);
46. uznaje ważną rolę, jaką odgrywają parlamenty narodowe w porządku konstytucyjnym Unii Europejskiej, a w szczególności ich rolę, jeżeli chodzi o transpozycję prawodawstwa UE do prawa krajowego, a także rolę, jaką odgrywałyby one w kontroli ex ante i ex post decyzji prawodawczych oraz wyborów politycznych dokonanych przez ich członków w nowej Radzie Państw, w tym w jej wyspecjalizowanych składach; sugeruje zatem uzupełnienie i wzmocnienie uprawnień parlamentów narodowych poprzez wprowadzenie tzw. procedury zielonej kartki, w ramach której parlamenty narodowe mogłyby przedkładać Radzie wnioski prawodawcze do rozpatrzenia;
47. zgodnie ze wspólną praktyką stosowaną w szeregu państw członkowskich proponuje ponadto, by obie izby prawodawcy UE, tj. Parlament i Rada, otrzymały prawo do inicjatywy prawodawczej, z zastrzeżeniem podstawowych prerogatyw prawodawczych europejskiej władzy wykonawczej lub rządu europejskiego;
48. nalega, by wzmocniono jego uprawnienia śledcze, a także by przyznano mu konkretne, rzeczywiste i wyraźnie określone uprawnienia, które będą bardziej odpowiadały jego pozycji politycznej oraz kompetencjom, w tym prawo do wzywania świadków, prawo pełnego dostępu do dokumentów, prawo prowadzenia dochodzeń na miejscu oraz prawo nakładania sankcji z tytułu nieprzestrzegania przepisów;
49. przypomina o swym przekonaniu, że finansowanie budżetu UE powinno odbywać się zgodnie z literą i duchem Traktatu, a także że powinien nastąpić powrót do systemu rzeczywistych, jasnych, prostych i sprawiedliwych zasobów własnych; podkreśla, że ponowne wprowadzenie takich zasobów położyłoby kres składkom opartym na PKB, a zatem zmniejszyłoby obciążenie budżetów krajowych; z zainteresowaniem oczekuje na propozycje grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych w tym względzie;
50. w związku z tym proponuje, aby w odniesieniu do procedur decyzyjnych dotyczących zasobów własnych oraz WRF dokonano przejścia z jednomyślności na głosowanie kwalifikowaną większością głosów, przez co wprowadzono by prawdziwe współdecydowanie przez Radę i Parlament w dziedzinie wszystkich kwestii budżetowych; ponawia apel, aby czas obowiązywania WRF odpowiadał trwaniu kadencji Rady i europejskiej władzy wykonawczej oraz nalega, aby finanse wszystkich agencji unijnych stały się nieodłączną częścią budżetu UE;
51. zwraca uwagę, że zgodnie z Traktatami Parlament udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu; jest zdania, że jako iż wszystkie instytucje i organy unijne niezależnie gospodarują swymi budżetami, Parlament powinien uzyskać wyraźne uprawnienia do udzielania absolutorium wszystkim instytucjom i organom UE, a także że te ostatnie powinny być zobowiązane w pełni z nim współpracować;
52. uważa wreszcie, że aktualna procedura ratyfikowania Traktatu jest zbyt sztywna, aby

była odpowiednia dla takiej ponadnarodowej wspólnoty, jaką jest Unia Europejska; proponuje, by zezwolić na wprowadzanie zmian do Traktatów albo w oparciu o ogólnounijne referenda, albo po ich ratyfikacji kwalifikowaną większością czterech piątych państw członkowskich, po uzyskaniu zgody Parlamentu; zatem po osiągnięciu ww. progu państwa członkowskie, które nadal nie zgadzają się na ratyfikację zmienionego Traktatu, powinny w oparciu o swe wymogi konstytucyjne podjąć decyzję o rozpoczęciu procesu wystąpienia z Unii lub o uzyskaniu statusu państwa stowarzyszonego;

Proces ustawodawczy

53. zobowiązuje się do odegrania wiodącej roli w tych ważnych wydarzeniach ustawodawczych i zobowiązuje się do terminowego złożenia własnych wniosków w sprawie zmiany Traktatu;
54. jest zdania, że 60. rocznica podpisania traktatu rzymskiego byłaby odpowiednim momentem unowocześnienia Unii Europejskiej oraz rozpoczęcia konwencji z myślą o przygotowaniu jej na nadchodzące dziesięciolecie;
 - o
 - o o
55. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji, Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, Trybunałowi Obrachunkowemu, Komitetowi Regionów, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz parlamentom i rządóm państw członkowskich.